

GDK: 945.21(045)=163.6

UDK: 050:004.057.2:630(045)=163.6

Prispelo / Received: 3. 4. 2008

Sprejeto / Accepted: 28. 7. 2008

Strokovni članek
Professional paper

SKLADNOST »ZBORNIKA GOZDARSTVA IN LESARSTVA« S STANDARDI ISO ZA INFORMATIKO IN DOKUMENTALISTIKO

Maja BOŽIČ¹

Izvleček

Prispevek predstavlja ISO standarde s področja informatike in dokumentacije ter ugotavlja njihovo uporabo v edini slovenski znanstveni reviji s področja gozdarstva, Zborniku gozdarstva in lesarstva, ISSN 0351-3114.

Ključne besede: standardizacija, mednarodni standardi, ISO, serijske publikacije, Zbornik gozdarstva in lesarstva

CONSISTENCY OF THE JOURNAL »RESEARCH REPORTS: FOREST AND WOOD SCIENCE & TECHNOLOGY« WITH ISO STANDARDS FOR INFORMATION AND DOCUMENTATION

Abstract

The article presents ISO standards for information and documentation and their use in the only Slovenian scientific forestry journal, Zbornik gozdarstva in lesarstva = Research reports: forest and wood science & technology, ISSN 0351-3114.

Key words: standardization, international standards, ISO, periodicals, Zbornik gozdarstva in lesarstva, Research reports: forest and wood science & technology

UVOD

INTRODUCTION

Zbornik gozdarstva in lesarstva (ISSN 0351-3114) je pričel izhajati leta 1950 kot "Izvestja" Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti (danes Gozdarski inštitut Slovenije). Pod tem naslovom je izšla le ena številka. Druga številka je sledila šele leta 1957 z naslovom "Zbornik = Proceedings" (ISSN 0350-0187) in izdajatelji gozdarsko-lesarskih ustanov na Biotehniški fakulteti. Z najstarejšo številko (1971) je Zbornik prevzel današnje ime in številko ISSN. Kljub številnim reorganizacijam Biotehniške fakultete je obdržal izdajatelje – že omenjeni Inštitut ter dva oddelka Biotehniške fakultete (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Oddelek za lesarstvo). Zaposleni v teh ustanovah sestavljajo večji del uredniškega odbora, glavnega urednika pa menjajo letno, po principu kroženja med ustanovami (BOŽIČ 2005).

V celotnem obdobju dosedanjega izhajanja se je revija oblikovno spreminjala in zorela. Ob pomanjkanju drugih so-

rodnih revij je prevzela vlogo osrednje znanstvene revije na področju gozdarstva in lesarstva. Revija, kot ogledalo slovenske gozdarske znanosti, bi morala svojo vlogo odsevati tudi v bibliografski opremljenosti in zunanjem videzu.

Z vprašanjem kakovosti serijskih publikacij so se v slovenskem prostoru v devetdesetih letih preteklega stoletja ukvarjali mnogi (BARTOL 1993, 1997, 2002, ŠAUPERL-ZORKO 1990, 1992, ŠAUPERL / SPANRING 1990). Njihove ugotovitve in opozorila žal niso bila zavestno upoštevana do trenutka, ko je država (oz. takratno Ministrstvo za znanost in tehnologijo) leta 1992 kot pogoj za sofinanciranje izdajanja domačih znanstvenih periodičnih publikacij postavila zahtevo po urejenosti in opremljenosti publikacij po veljavnih bibliografskih standardih (BARTOL 1992). Izdajatelji so morali publikacije v interesu do državnega sofinanciranja torej standardizirati. Zahteva po ustrezni tehnični kakovosti po mednarodnih standardih velja še danes v Pravilniku o postopkih in merilih za izbor in sofinanciranje domačih poljudnoznanstvenih periodičnih publikacij (2005: 16. člen).

¹ mag. M. B., univ. dipl. bibl. Gozdarska knjižnica in INDOK dejavnost = Forestry library and INDOC service, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenia, maja.bozic@gozdis.si

METODA DELA METHODS

Analiza kakovosti Zbornika gozdarstva in lesarstva z vidika upoštevanja standardov še ni bila opravljena, zato smo se odločili preveriti skladnost revije z ISO-standardi s področja informatike in dokumentacije. Predstavljamo pomembnejše ISO-standarde s področja informatike in dokumentacije in njihovo (ne)implementacijo v Zborniku gozdarstva in lesarstva v obdobju po spremembi formata izhajanja, torej od številke 79, ki je izšla v letu 2006, dalje.

STANDARDI ISO ZA PODROČJE INFORMATIKE IN DOKUMENTACIJE ZA REVIJE ISO STANDARDS ON INFORMATION AND DOCUMENTATION FOR JOURNALS

International organization for standardization (ISO) je mreža 157 nacionalnih ustanov s področja standardizacije in sedežem v Ženevi. Kljub svoji nevladni poziciji združuje javni in zasebni sektor. Pripravlja, izdaja in predvsem usklajuje pravila in določila za ponavljajočo se uporabo.

Ker je Slovenija del Evropske skupnosti, je toliko bolj pomembno, da so določena delovanja usklajena in enotna. Še posebej je upoštevanje standardov bistvenega pomena v znanstvenem svetu, kjer je hitra in kakovostna mednarodna izmenjava informacij pogoj za kvalitetno delo. Zato je prav, da so novi pravilniki pripravljene skladno z mednarodnimi priporočili. Ker v demokratični družbi izdajanje publikacij in njihovo oblikovanje ne sme biti narekovano, država spodbuja implementacijo mednarodnih standardov s finančno pomočjo revijam, ki se trudijo biti konkurenčne tudi na mednarodnem trgu in pri tem upoštevajo mednarodne standarde. Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) vsako leto objavi razpis za sofinanciranje izdajanja domačih znanstvenih periodičnih publikacij, ki ustrezajo tehničnim standardom Seveda pa upoštevanje omenjenih standardov ni edini pogoj za sofinanciranje.

Na področju informatike in dokumentacije je pripravljeno zajetno število standardov. Ustrezno standardizirana oblika revij in njenih prispevkov je v veliko pomoč:

- bralcu, ki se hitro orientira po publikaciji, saj je ta oblikovana enako kot druge;
- informatiku – dokumentalistu, ki lahko vse potrebne elemente vedno najde na predpisanih delih publikacije in

tako ne izgublja časa z iskanjem podatkov po celotni publikaciji ali celo po drugih virih.

Oblikovanje periodičnih publikacij definira standard ISO 8:

- oblikovanje naslova in eventualno preimenovanje publikacije,
- podatki na platnici in v kolofonu,
- konsistentno oblikovanje posameznih strani publikacije,
- pagina viva (se navezuje na standard ISO 4),
- kazalo (se navezuje na standard ISO 215),
- bibliografski trak ...

Standard ISO 215 priporoča obliko prispevkov v periodični publikaciji:

- iz naslova mora biti vidna tematika prispevka, lahko ji sledi podnaslov (naslov in podnaslov sta praviloma ločena z dvopičjem (:)),
- imena avtorjev morajo biti izpisana v polni obliki (inicialke imen so primerne le, kadar ima avtor več imen in/ali priimkov), vrstni red avtorjev postavijo avtorji sami, uredništvo ga mora spoštovati,
- pri določanju ključnih besed je priporočena kontrolirana uporaba terminološkega tezavra,
- priporočen je pripis datumov oddaje in sprejetja prispevka za objavo,
- pri uporabi simbolov in izrazov naj avtor uporabi standarda ISO 31 in 1000 oz. ustrezne standarde strokovnega področja,
- za grafično ponazoritev sta predvideni le dve obliki, slike in preglednice; pojem slike predstavljajo fotografije, grafi, diagrami in zemljevidi; slike in preglednice naj bodo številčene ločeno, nosijo naj svoj naslov in v tekstu naj bodo obrazložene.

Številčenje poglavij je opisano v standardu ISO 2145, ki priporoča ne več kot 4 nivoje številčenja z arabskimi številkami. Ločilo pika (.) loči posamezne nivoje naslovov, na koncu zadnjega nivoja pike standard ne uporablja (npr. 1, 1.1, 1.1.1, 1.1.1.1).

Standard ISO 214 daje priporočila za pripravo in objavo izvlečkov dokumentov, ki jih pripravljajo avtorji sami, saj so ti najboljše seznanjeni z vsebino dokumenta. Izvlečki so koristni za bralce in ustvarjalce sekundarnih publikacij. Standard pojmuje izvleček kot natančno predstavitev vsebine dokumenta brez lastnega komentarja in kritike. Izvleček mora vse-

Preglednica 1: Izbor standardov za informatiko in dokumentacijo za revije

Table 1: Selection of standards for information and documentation for journals

Oznaka / Ref.no.	Naslov (eng) / Title (Eng)	Naslov (slv) / Title (Sly)
SIST ISO 4	Information and documentation - Rules for the abbreviation of title words and titles of publications	Informatika in dokumentacija - Pravila za krajšanje besed v naslovih in naslovov publikacij
SIST ISO 8	Documentation - Presentations of periodicals	Dokumentacija - Oblikovanje periodičnih publikacij
SIST ISO 9	Information and documentation - Transliteration of Cyrillic characters into Latin characters - Slavic and non-Slavic languages	Informatika in dokumentacija - Prevajanje ciriličnih znakov v latinske - slovanski in neslovanski jeziki
SIST ISO 18	Documentation - Contents list of periodicals	Dokumentacija - Kazala periodike
SIST ISO 31	Quantities and units	Števila in enote
SIST ISO 214	Documentation - Abstracts for publications and documentation	Dokumentacija - Izvlečki za publikacije in dokumentacijo
SIST ISO 215	Documentation - Presentation of contributions to periodicals and other serials	Dokumentacija - Oblikovanje prispevkov v periodični publikaciji
SIST ISO 216	Writing paper and certain classes of printed matter	Pisanje dokumentov za tisk
SIST ISO 233	Documentation - Transliteration of Arabic characters into Latin characters	Dokumentacija - Prevajanje arabskih znakov v latinske
SIST ISO 259	Information and documentation - Transliteration of Hebrew characters into Latin characters	Informatika in dokumentacija - Prevajanje hebrejskih znakov v latinske
SIST ISO 690	Documentation - Bibliographic references - Content, form and structure	Dokumentacija - Bibliografske navedbe - Vsebina oblika in zgradba
SIST ISO 690-2	Information and documentation - Bibliographic references - Part 2: Electronic documents or parts thereof	Informatika in dokumentacija - Bibliografske navedbe - 2. del: Elektronski dokumenti ali njihovi deli
SIST ISO 832	Information and documentation - Bibliographic description and references - Rules for the abbreviation of bibliographic terms	Informatika in dokumentacija - Bibliografski opis in viri - Pravila za krajšanje bibliografskih izrazov
SIST ISO 999	Information and documentation - Guidelines for the content, organization and presentation of indexes	Informatika in dokumentacija - Kazalo k publikaciji
SIST ISO 2145	Documentation - Numbering of divisions and subdivisions in written documents	Dokumentacija - Oštevilčenje oddelkov in pododdelkov v pisnih dokumentih
SIST ISO 2384	Documentation - Presentation of translations	Dokumentacija - Predstavitev prevodov
SIST ISO 3297	Information and documentation - International standard serial number (ISSN)	Dokumentacija - Mednarodna standardna številka serijske publikacije (ISSN)
SIST ISO 5122	Documentation - Abstract sheets in serial publications	Dokumentacija - Strani z izvlečki v periodičnih publikacijah
SIST ISO 6357	Documentation - Spine titles on books and other publications	Dokumentacija - Hrbtni naslovi pri knjigah in drugih publikacijah
SIST ISO 8601	Data elements and interchange formats - Information interchange - Representation of dates and times	Podatkovni elementi in izmenjevalni formati - Izmenjava informacij - Prikaz datumov in časa

bovati čimveč količinskih in kakovostnih informacij. Glede na tip dokumenta je lahko izvleček informativni, indikativni ali informativno-indikativni.

Način in oblika navajanja uporabljenih virov sta predmeta standarda ISO 690. Ta našteva elemente, potrebne za bibliografsko navedbo, za različne tipe gradiv: monografske publikacije, knjige v zbirkah, dele/poglavja v monografskih publikacijah, članke, patente. Definira tudi vir, od kod lahko črpamo podatke za bibliografsko navedbo. Glavni vir podatkov je primarni dokument oz. njegova naslovna ali druga začetna stran. Od drugod pridobljene podatke moramo navesti v oglatem oklepaju ([]).

- 1. element: avtorstvo. Pri navajanju avtorjev, urednikov, založnikov lahko uporabljamo inicialke za njihova imena,

a na način, ki vendarle omogoča njihovo prepoznavo. Pri navajanju urednikov moramo dodati okrajšavo »ed.« ali njegov enakovredni izraz v drugem jeziku (v slovenščini »ur.«). Kadar je avtorstvo dokumenta korporativno, lahko korporativno telo navedemo kot avtorja ali pa element avtorja izpustimo. V takem primeru naslov postane prvi element navedbe. Standard posebej predlaga neuporabo izraza »Anonymus«. Navedba drugih vrst avtorstev (npr. fotograf) ni obvezna.

- 2. element: naslov. Naslov moramo iz publikacije prepisati dobesedno, vendar skladno s pravopisom jezika publikacije. Naslove revije lahko krajšamo, vendar mora biti krajšanje dosledno in standardno. Naslovu, napisanem v tujem jeziku, lahko dodamo prevod, ki mora biti naveden

v oglatem oklepaju ([]). Podnaslov ločimo z dvopičjem (:). Navedba opomb ni obvezna (npr. izvorni naslov prevedenega dela).

- Uporaba velikih začetnic in pisanje velikih črk mora biti skladno s pravopisom vira (če navajamo angleško napisani vir, to storimo skladno z angleškim pravopisom).
- Uporaba ločil med posameznimi elementi mora biti dosledna.
- Navedbo izdaje pišemo skladno s standardiziranimi kriticami (ed., Aufl.).
- Navedba številčenj periodike mora biti karseda popolna (letnica, leto/volumen, številka).
- Založniške podatke podamo v zaporedju kraj, založnik, leto. Če je krajev izdaje in/ali založnikov več, jih podajamo v blokih (kraj: založnik; kraj, kraj: založnik, leto).
- Leto izida je obvezen podatek. Če ni navedeno na publikaciji, navedemo približno/ocenjeno leto izida.
- Navedba obsega tiskanih publikacij ni obvezna.
- Navedba oznake ISBN je smiselna, ni pa obvezna.
- Pri navajanju delov/poglavij monografskih publikacij je treba navesti vse relevantne podatke dela/poglavja monografske publikacije in vse relevantne podatke monografske publikacije. Uporabljamo vezni člen »In« oz. njegov enakovredni izraz v drugem jeziku (v slovenščini »V«).
- Seznam literature (bibliografija, viri) je lahko urejen abecedno ali številčno. V vsakem primeru pa moramo pri abecednem seznamu na začetku izpostaviti avtorja ali naslov in leto izida, pri številčnem seznamu pa zaporedno številko. Če na seznamu naštevamo več del istega avtorja, lahko v primeru pomanjkanja prostora uporabimo pomišljaj (-). V poševnem tisku pišemo naslov primarnega vira (naslov monografske publikacije/patenta/revije).

Standard ISO 690 se sklicuje tudi na standard ISO 4 in definira, da moramo v primeru, če pri navedbi bibliografskih virov krajšamo naslove revij, to storiti skladno s standardom, ki ga uporablja tudi mednarodni center ISSN. Zaradi naraščanja uporabe elektronskih virov in vprašanj, povezanih z načinom navajanja teh virov, je bil pripravljen tudi standard ISO 690-2.

Bibliografska navedba v tekstu je kratka oblika navedbe vira, ki ga podrobneje navedemo v seznamu literature; kot iztočnico navadno uporabimo priimek avtorjev (do tri) ali naslov (oz. njegov začetni del). Navedba v tekstu mora omogočiti nezamenljivo povezavo do seznama virov in obratno. Povezavo ureja številka ali ime avtorja (odvisno od metode).

V primeru navajanja dela z dvema avtorjema njuni imeni povežemo z besedo »and« (oz. njenim ekvivalentom v jeziku publikacije; v slovenščini »in«). Če pa ima delo tri ali več avtorjev, uporabimo ime prvega in dodamo latinski izraz »et al.« (oz. njegov enakovredni izraz v jeziku publikacije; v slovenščini »in sod.«). Če je smiselno in potrebno, navajamo več virov hkrati ter jih razvrstimo po abecednem vrstnem redu. Če naštevamo več del, katerih iztočnice onemogočajo natančno identifikacijo vira (npr. ujemanje podatkov o avtorstvu in letu izida), za letnico izida pripišemo črke po abecednem vrstnem redu. Dobesedno navajanje dela besedila v tekstu pišemo v enaki obliki kot besedilo (vendar v narekovajih), bibliografski navedbi pa je v tem primeru priporočljivo dodati tudi številko/e strani.

V primerih, ko je potrebna transliteracija ciriličnih, hebrejskih, arabskih in drugih znakov, je predvidena uporaba standardov ISO 9, ISO 233, ISO 259 ...

Standardi, ki posegajo v oblikovanje publikacije in bi jih morali poznati predvsem tehnični uredniki so:

- ISO 18 - urejanje kazala periodične publikacije,
- ISO 216 - priprava dokumenta za tisk,
- ISO 5122 - priprava strani z izvlečki v periodičnih publikacijah,
- ISO 6357 - oblikovanje hrbtnega naslova pri knjigah.

RAZPRAVA DISCUSSION

V želji, da bi Zbornik gozdarstva in lesarstva še boljše dosegal nivo, ki ga narekujejo mednarodni standardi ISO, se bomo v razpravi osredotočili na standarde ISO, ki jih ta publikacija ne (ali le delno) upošteva.

Standard ISO 8 narekuje, da mora biti naslov publikacije kratek, enopomenski, enostaven za bibliografsko navajanje in da se mora iz njega razbrati znanstveno področje, ki mu pripada. Zbornik gozdarstva in lesarstva uporablja isti naslov od leta 1971, vendar ni povsem enopomenski. Izraz »zbornik« se zlahka enoti s kongresnim gradivom, kar lahko povzroči zmedo pri bibliografskem navajanju (navajanje prispevka iz kongresnega gradiva ni enako navajanju članka iz revije). Pagina viva, ki naj bi se pojavljala na vrhu ali dnu dokumenta, se spreminja glede na sodo ali liho številko strani, kar ni priporočljivo. Tudi številčenje poglavij (ISO 2145) v Zborniku ni konsistentno. Pravzaprav se od številke 79 dalje številčenje pojavi le v številki 82.

Preglednica 2: Primeri bibliografskih navedb virov po standardu ISO 690

Table 2: Examples of quotation of bibliographic references according to ISO 690 standard

Tip gradiva / Type of material	Bibliografska navedba po navodilih ISO/ Bibliographic references according to ISO
Monografska publikacija / Monographs ¹	LOMINADZE, DG. <i>Cyclotron waves in plasma</i> . Translated by AN. Dellis; edited by SM. Hamberger. 1st ed. Oxford : Pergamon Press, 1981. 106 p. International series in natural philosophy. Translation of : Ciklotronnye volny v plazme. ISBN 0-08-021680-3.
Članek / Article ²	WEAWEV, V. The collectors : command performances. Photography by Robert Emmett Bright. <i>Architectural Digest</i> , December 1985, vol. 42, no. 12, p.126-133.
Knjiga v zbirki / Serials	<i>Communications equipment manufacturers</i> . Manufacturing and Preliminary Industries Division, Statistics Canada. Preliminary ed. 1970.- Ottawa : Statistics Canada, 1971.- Annual census of manufacturers. Text in English and French. ISSN 0700-0758.
Del monografske publikacije / Part of monograph	WRIGLEY, EA. Parish registers and the historian. In STELL, DJ. <i>National index or parish registers</i> . London : Society of Genealogists, 1968, vol. 1, p. 155-167.
Patent / Patent document	CARL ZEISS JENA, Veb. <i>Anordnung zur lichtelektrischen Erfassung der Mitte eines Lichtfeldes</i> . Erfinder : W. FEIST, C. WAHNERT, E. FEISTAUER Int. Cl. : G02 B 27/14. Schweiz Patentschrift, 608 626. 1979-07-15
Elektronske monografske publikacije, baze podatkov in računalniški programi / Electronic monographs, databases and computer programs	CARROLL, L. <i>Alice's Adventures in Wonderland</i> [online]. Texinfo. ed. 2.2. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [cited 20 March 1995] < http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice_10.htm#SEC13 > <i>World Factbook</i> [CD-ROM]. [Washington, DC.]: Central Intelligence Agency, 1990. Spain vital statistics. ID number: CI WOFAC1206
Online članek / Electronic serials: articles and other contributions	PRICE-WILKLIN, J. Using the World'Wide Web to Deliver Complex Electronic Documents: Implications for libraries. <i>The public-access Computer System Review</i> [online]. 1994, vol. 5, no. 3 [cited 1994-07-28], pp. 5-21. Available from Internet: gopher://info.lib.uh.edu:70/00/articles/e-journals/uhlibrary/pacsreview/v5/n3/pricewil.5n3
Elektronska sporočila, diskusijske liste ipd. / Electronic bulletin boards, discussion lists and electronic messages	PARKER, E. Re: Citing Electronic Journals. In <i>PACS-L (Public Access Computer System Forum)</i> [online]. Houston (Tex.): University of Houston Libraries, 24 November 1989; 13:29:35 CST [cited 1 January 1995; 16:15 EST]. Available from Internet: < telnet://brsuser@a.cni.org >. PRITCHARD, S. <i>Your Request for information about ISO Standards</i> . [online]. Message to: Margaret MORRISON. 18. February 1995 [cited 3 march 1995]. Personal Communication

V bibliografskem traku na platnici se pojavi kratica »ZbGL«, ki se uporablja pri bibliografskem navajanju in v pogovornem jeziku. Priprava skrajšanega ključnega naslova je definirana v standardih ISO 3297 in 4 ter je domena mednarodnega centra ISSN in mreže nacionalnih centrov ISSN. V bazi ISSN je skrajšani ključni naslov naše publikacije, »Zb. gozd. lesar.« Uporaba kratice »ZbGL« tako ni v skladu s standardi.

O povednosti naslovov prispevkov (ISO 215) v Zborniku ne moremo soditi, saj jih nismo vsebinsko analizirali, v nobeni od obravnavanih številka pa ni prispevka z naslovom in podnaslovom. Imena avtorjev so izpisana primerno, izvlečki so primerni. Uporaba izrazov slika in preglednica je v pregledanih številkah ustrezna.

Navajanje ključnih besed skozi celotno obdobje izhajanja publikacije ni kontrolirano, kot to narekuje standard ISO 215. V slovenskem gozdarskem prostoru namreč nimamo sloven-

skega terminološkega gozdarskega slovarja, zato so tu avtorji prepuščeni sami sebi. Menimo, da bi bilo smiselno bodisi pripraviti navodila o oblikovanju ključnih besed v slovenščini bodisi jih v procesu recenzije natančno pregledati in ustrezno popraviti. Kot tipično napačno tvorjeno predmetno oznako bi lahko poudarili besedo gozd. Gozd je generični pojem, ki ga moramo po bibliotekarskih pravilih navajati v množini, torej »gozdovi«. V Sloveniji nastaja vsem dostopen Spletni splošni slovenski geslovník. Geslovník nastaja skladno z navodili ISO, nabor gesel pa s prevajanjem dveh mednarodnih tezavrov: Library of Congress Subject Headings (LCSH) in Sears List of Subject Headings (SEARS) (Spletni splošni ... 2007, KARDOŠ IN ZALOKAR 2000). Omenjeni geslovník je za uporabo v znanstvene namene presplošen, pa vendar bi bila smiselna uporaba obstoječih gesel in hkratna uporaba Navodil za predmetno označevanje (KOVÁČ *et al.* 2008). Pri oblikovanju ključnih besed v angleškem jeziku bi lahko

¹ Bibliografska navedba po navodilih Zbornika gozdarstva in lesarstva / Bibliographic references according to Research reports: forest and wood science & technology

LOMINADZE, D.G., 1981. *Cyclotron waves in plasma*. 1st Edition.- Oxford, Pergamon Press 106 s.

² Bibliografska navedba po navodilih Zbornika gozdarstva in lesarstva / Bibliographic references according to Research reports: forest and wood science & technology

WEAWEV, V., 1985. The collectors : command performances.- *Architectural Digest* 42, 12:126-133.

uporabili enega izmed množice angleških gozdarskih tezavrov, npr. tezaver, uporabljen v zbirki CAB ABSTRACTS, ki je dostopen prek spleta iz lokacij znotraj računalniške mreže BF. Vpeljava uporabe te elektronske zbirke bi bila dobrodošla tudi zato, ker so vsi prispevki, objavljeni v Zborniku, v tej zbirki tudi indeksirani.

Navodila avtorjem o načinu navajanja bibliografskih navedb se razlikujejo od standarda ISO 690, poleg tega so tudi pomanjkljiva. Tako manjka navodilo, kako navajati poglavje v monografski publikaciji, prispevek iz kongresnega gradiva ali internetni vir. Po pregledu člankov smo ugotovili, da avtorji take vire navajajo na povsem svojevrstne načine. Obstoječa navodila avtorjem pri navajanju člankov narekujejo tudi uporabo okrajšav naslovov revij. Način skrajševanja je sicer definiran s strani mednarodnega centra ISSN in je v uporabi tudi s strani programov za urejanje osebnih bibliografskih zbirk (npr. EndNote). Vendar Navodila avtorjem za navajanje naslova matične revije predvidevajo drugačno obliko kratice kot center ISSN, »ZbGL« in ne »Zb. gozd. lesar.«. Ta nekonsistentnost povzroča težave avtorjem pri pripravi seznama virov in bralcem pri iskanju literature v knjižničnih katalogih in podatkovnih zbirkah.

V slovenskem prostoru izhaja poleg znanstvene revije Zbornik gozdarstva in lesarstva tudi strokovna revija Gozdarski vestnik, navodila avtorjem obeh revij pa, kljub isti stroki, niso identična. Navodila za oblikovanje pisnih diplomskih in podiplomskih izdelkov na Biotehniški fakulteti (BARTOL *et al.* 2001) predstavljajo še tretji način navajanja, ki pa ga morajo poznati predvsem profesorji in študenti gozdarstva. Od vseh naštetih so ta še najbolj usklajena z mednarodnimi standardi.

POVZETEK

Uredništva revij poskušajo zadostiti različnim standardom zaradi različnih vzrokov, večinoma finančnih, slednjih predvsem v primeru, ko je možnost (so)financiranja izdajanja ponujena s strani države. Za ocenjevanje kvalitete, potrebne za uvrstitev revije na seznam sofinanciranih revij, država največkrat uporablja mednarodne standarde.

Mednarodni standardi ISO za področje informatike in dokumentacije se ukvarjajo z vsemi aspekti urejanja publikacije, tako njenega zunanjega videza kot notranje urejenosti. Po drugi strani pa obstaja vrsta publikacij s kontinuiteto izhajanja, ki je daljša od pojava teh standardov v našem prostoru. Zbornik gozdarstva in lesarstva je, tako kot večina drugih re-

vij, svoj videz ves čas prilagajal danim možnostim: tehničnim in finančnim. Zaradi vedno večje potrebe po mednarodni primerljivosti se je pokazala potreba po vse višji uskladitvi z mednarodnimi standardi. Uredništvo revije je v času izhajanja Zbornika njegovo oblikovanje že v dobri meri prilagodilo mednarodnim zahtevam. V povezavi s standardi s področja dokumentacij in informacije pa bi želeli opozoriti na nekatere pomanjkljivosti in nedoslednosti.

Glede na standard ISO 8 bi bilo smiselno razmisliti o enopomenskem naslovu revije, vendar bo zaradi bogate in dolge tradicije težko doseči konsenz med vsemi izdajatelji.

Pripravo strani z izvlečki (ISO 5122) in navajanjem ključnih besed bi bilo priporočljivo poenotiti z uvedbo predpisane-ge tezavra, vsaj za jezike, v katerih tezavri že obstajajo (npr. angleški jezik).

Številčenje poglavij (ISO 2145) avtorjem prispevkov ni predpisano in je trenutno nedosledno, zato bi bilo dobro bodisi definirati obliko številčenja bodisi jo povsem zanemariti.

Pri navajanju bibliografskih navedb je bilo ugotovljenih največ pomanjkljivosti. Zaradi pojava novih tipov virov literature bi bilo treba posodobiti navodila avtorjem glede načina navajanja virov (skladno s standardom ISO 690). S tem bi ne le poenotili obliko bibliografskih navedb znotraj revije, marveč tudi olajšali delo avtorjem. Hkrati bi morali definirati tudi način navajanja naslova matične revije, bodisi v bibliografskih navedbah izpisati celoten naslov bodisi uporabiti njeno standardizirano okrajšavo (ISO 4). Z uporabo kratice »ZbGL« bi morali takoj prenehati in pričeti z uporabo skrajšanega ključnega naslova »Zb. gozd. lesar.«, kot ga definira center ISSN. Predlagamo še poenotenje Navodil avtorjem znotraj slovenske gozdarske stroke in poenotena navodila čimbolj približati programom za urejanje osebnih bibliografskih zbirk.

SUMMARY

Journals attempt to satisfy a number of standards for different reasons, mostly financial, the latter especially in cases when financing is offered by the government, which sets certain rules and conditions. For determination of quality, needed for ranging journals on the list for government co-financing, international standards usually apply.

ISO international standards for information and documentation standardize all aspects of journal formation, external and internal. On the other hand, we can find a number of periodicals with publishing consistency older than these standards. Zbornik gozdarstva in lesarstva has, like most of the

other journals, adjusted its appearance to given technical and financial possibilities. Because of the need for international comparison, there is also a greater need for the application of international standards.

The journal's editorial board should consider using a more significant full name of the journal, since it can now be mistaken for a conference paper (Zbornik = Proceedings). We would like to expose some inconsistencies and imperfections according to the standards. In connection with ISO 8, it would be reasonable to rethink the journal's title; the change, however, should be done after careful consideration and agreement between all co-publishers.

For abstract sheet in serial publications (ISO 5122), implementation of Thesaurus for determination of the article's key words is recommended.

The numbering of chapters (ISO 2145) is not prescribed in Instructions to authors, but the dilemma should be solved.

Most inadequate appear to be the content, form and structure of bibliographic references. Owing to the new types of documents, Instructions to authors should be updated (in accordance with ISO 690). By doing so we would not only standardise the bibliographic references within the journal, but mitigate the authors' work at the same time. With the same action, it should be defined whether to use journal titles abbreviation (according to ISO 4) or not. Nevertheless, the currently used abbreviation title »ZbGL« should be discontinued immediately.

Due to the occurrence of new types of literature, the Instructions to authors should be updated for citing literature of this kind. In this way, the citations throughout the journal would be standardised and the authors' work made easier as well. The Slovenian forestry field should consider a uniform citation style, which should include international standards as much as possible: for better international comparison and better use of personal bibliographic databases.

VIRI REFERENCES

- BARTOL, T., 1992. Analiza bibliografske opremljenosti in predlogi za izboljšavo.- *Sodobno kmetijstvo* 25, 5: 196-198.
- BARTOL, T., 1993. Standardizacija bibliografske opreme revije Les in njen pomen za identifikacijo vsebine prispevkov.- *Les* 45, 9: 250-253.
- BARTOL, T., 1997. Pojavnost prispevkov iz revije *Sodobno kmetijstvo* v bibliografskih podatkovnih zbirkah AGRIS in CAB abstracts - analiza obdobja 1975-1996.- *Sodobno kmetijstvo* 30, 12: 531-533.
- BARTOL, T., 1997. O kakovosti in pomenu bibliografske opremljenosti revije *Sodobno kmetijstvo* - analiza obdobja 1968-1996.- *Sodobno kmetijstvo* 30, 12: 528-530.
- BARTOL, T., et al. 2001. Navodila za oblikovanje pisnih diplomskih in podiplomskih izdelkov na Biotehniški fakulteti.- Ljubljana, Biotehniška fakulteta. http://www.bf.uni-lj.si/fileadmin/groups/2681/navodila_vsebina.pdf (31. 3. 2008)
- BARTOL, T., 2002. Bibliometrična analiza navajanja in citiranja nacionalne kmetijske revije *Sodobno kmetijstvo* v mednarodnih bibliografskih in spletnih virih.- *Sodobno kmetijstvo* 35, 11/12: 447-452.
- BOŽIČ, M., 2005. Bibliometrijska analiza Zbornika gozdarstva in lesarstva.- *Zbornik gozdarstva in lesarstva* 76, 185-200.
- Gozdarski vestnik: navodila avtorjem. http://www.dendro.bf.uni-lj.si/gozdv/gv_navodila.html?language=slo (27. 11. 2007)
- International Organization for Standardization. <http://www.iso.org/> (27.11.2007)
- ISO 214:1976. Documentation - abstracts for publications and documentation.
- ISO 215:1986. Documentation - presentation of contributions to periodicals and other serials.
- ISO 690:1987. Documentation - bibliographic references - content, form and structure.
- ISO 2145:1978. Documentation - numbering of divisions and subdivisions in written documents.
- ISSN international center. <http://www.issn.org/> (27.11.2007)
- KARDOŠ, D. / ZALOKAR, M., 2000. Priprava enotnega geslovnika za sistem COBISS.- COBISS obvestila, 4. http://home.izum.si/cobiss/cobiss_obvestila/2000_4/Html/clanek_06.html (20. 10. 2008)
- KOVAČ, T., et al., 2008. Navodila za predmetno označevanje.- Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica. <http://www.nuk.uni-lj.si/ssg/navodila.html> (20.10.2008)
- Metodologija ocenjevanja prijav za (so)financiranje znanstvenega tiska, sestankov in uveljavljenih raziskovalcev iz tujine v letu 2008 (razpisi v letu 2007). 2007. <http://www.arrs.gov.si/sl/infra/sect/akti/metod-poljudno-period-sestanki-tuji-razisk-08.asp> (27.11.2007)
- Pravilnik o postopku in merilih za izbor in sofinanciranje domačih znanstvenih periodičnih publikacij. Ur. l. RS 12/2005.
- SIST ISO 8:1996. Dokumentacija - oblikovanje periodičnih publikacij = Documentation - presentation of periodicals.
- SIST ISO 690-2:2003. Informatika in dokumentacija. bibliografske navedbe 2. del - elektronski dokumenti ali njihovi deli = Information and documentation. Bibliographic references part 2 - electronic documents or parts thereof.
- SIST ISO 1086:1996. Informatika in dokumentacija - naslovne strani knjig = Information and documentation - title leaves of books.
- Slovenski inštitut za standardizacijo: spletna stran. <http://www.sist.si> (27.11.2007)
- Spletni splošni slovenski geslovník. <http://www.nuk.uni-lj.si/ssg/> (27.11.2007)
- ŠAUPERL-ZORKO, A., 1990. Kakovost jugoslovanskih strokovno-znanstvenih serijskih publikacij.- *Knjižnica* 34, 1/2: 33-38.
- ŠAUPERL-ZORKO, A., 1992. Mednarodni standardi za obliko tekoče publikacije in prispevkov v njej.- *Annales* 2, 2: 379-383.
- ŠAUPERL, A. / SPANRING, J., 1990. Dvajset let prilaganja serijskih biotehniških strokovno-znanstvenih publikacij iz jugoslovanskega in slovenskega prostora mednarodnim standardom.- *Informatologia Jugoslavica* 22, 1/2.
- Zbornik gozdarstva in lesarstva: navodila avtorjem. <http://www.forestry.bf.uni-lj.si/navodilaZbGL-2002.htm> (27. 11. 2007)